

Academic Focus

พฤษภาคม 2565

สารบัญ

บทนำ	1
บททั่วไป	2
การเมืองการปกครอง	2
ความเป็นมาของการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	3
หน่วยงานปราบปรามการทุจริต	5
โครงสร้างองค์กรและอำนาจหน้าที่	6
การดำเนินงานขององค์กร	7
ความร่วมมือระหว่างประเทศ	7
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต	8
ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	11
บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา	12
บรรณานุกรม	14

เอกสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

<http://www.parliament.go.th/library>

กาดารกับการป้องกันและปราบปราม

การทุจริต

บทนำ

ประเทศกาตาร์ (Qatar) มีชื่อทางการว่า “รัฐกาตาร์” (State of Qatar) มีการปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ (Absolute Monarchy) โดยอำนาจอธิปไตยเป็นของเจ้าผู้ครองรัฐ หรือเอมีร์ (Emir) ซึ่งเป็นประมุข ปัจจุบัน คือ ชีคธานี บิน ฮาหมัด บิน คาลิฟา อัล-ธานี (H.E. Sheikh Thani bin Hamad bin Khalifa Al-Thani) และนายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน คือ ชีค คอลิด บิน คาลิฟา บิน अबดุล อาซิซ อัล ธานี (Sheikh Khalid bin Khalifa bin Abdul Aziz Al Thani) (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ, 2564)

ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันหรือการทุจริตและประพฤติมิชอบ ถือเป็นปัญหาสำคัญที่หลายประเทศประสบ ซึ่งมีรูปแบบการทุจริตคอร์รัปชันที่แตกต่างกันออกไป อาทิ การรับสินบนของข้าราชการเพื่อช่วยเหลือพ่อค้าในการหลีกเลี่ยงภาษี การปกปิดทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือการซื้อเสียงเลือกตั้งของนักการเมือง ฯลฯ ในส่วนของผู้กระทำความผิดอาจเป็นการกระทำของข้าราชการการเมือง ข้าราชการประจำ หรืออาจมีเอกชนเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งผลกระทบของการทุจริตคอร์รัปชันอาจถือได้ว่าเป็นการสร้าง ความเสียหายต่อเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศค่อนข้างมาก ดังนั้น การบริหารงานของแต่ละประเทศจึงได้ตระหนักถึงผลเสียที่เกิดขึ้นจากเรื่องของการทุจริตคอร์รัปชัน จึงมีการรณรงค์ให้มีการป้องกันและขจัดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันกันอย่างกว้างขวาง เพื่อให้เกิดการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศของตน

สำหรับประเทศกาตาร์ ก็ประสบปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันเช่นเดียวกัน โดยมี “ศูนย์นิติธรรม และการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน” (Rule of Law & Anti-Corruption Center: ROLACC) ก่อตั้งขึ้น ในปี 2552 ทำหน้าที่ดำเนินการในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน

บททั่วไป

ประเทศกาตาร์เป็นประเทศที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคตะวันออกกลาง เป็นแหลมยื่นจากชายฝั่งตะวันออกของคาบสมุทรอาระเบียออกไปในอ่าวเปอร์เซีย ทิศใต้และทิศตะวันตกติดกับ ประเทศซาอุดีอาระเบีย และประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดกับประเทศบาห์เรน (สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตฮา, 2556) มีพื้นที่ 11,586 ตารางกิโลเมตร (The World factbook, 2022) โดยพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทะเลทราย จัดเป็นประเทศขนาดเล็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี มีรายได้ประชากรต่อหัวสูงเป็นลำดับต้น ๆ ของโลก และสูงที่สุดในกลุ่มประเทศความร่วมมืออ่าวอาหรับ (Gulf Cooperation Council: GCC) (กระทรวงการต่างประเทศ, 2562) หรือกลุ่มประเทศ GCC ประกอบด้วย สมาชิก 6 ประเทศ ได้แก่ 1) ประเทศซาอุดีอาระเบีย 2) ประเทศคูเวต 3) ประเทศโอมาน 4) ประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ 5) ประเทศบาห์เรน และ 6) ประเทศกาตาร์ (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2556) มีทรัพยากรธรรมชาติอย่างน้ำมัน และก๊าซธรรมชาติอยู่มากจนได้รับการจัดอันดับให้เป็นหนึ่งในประเทศที่ร่ำรวยที่สุดในโลก โดยมีเมืองหลวงคือ “กรุงโดฮา” (Doha) มีประชากรประมาณ 2,971,303 ล้านคน (ข้อมูล ณ วันที่ 18 เมษายน 2565) (Qatar Population (LIVE), 2022) ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศนับถือศาสนาอิสลาม โดยเฉพาะนิกายสุหนี่ มีภาษาอาหรับ (Arabic) และภาษาอังกฤษ เป็นภาษาราชการ (กระทรวงการต่างประเทศ, กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา, 2562)

การเมืองการปกครอง

ประเทศกาตาร์เป็นประเทศที่ปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มีเจ้าผู้ครองรัฐ (Emir อ่านว่า “อมีร์”) เป็นประมุขปกครองรัฐ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 เขตเทศบาล ประกอบด้วย 1) อัลดะฮะห์ (Ad Dawhah) หรือเรียกว่า “โดฮา” 2) อัล คอว์ (Al Khawr) 3) อัล วาครา (Al Wakrah) 4) อาร์ รอยยัน (Ar Rayyan) 5) แอช ชาร์มาล (Ash Shamal) 6) แอช ซาฮานียา (Ash Shihaniyah) 7) ออล์ ไดอเยน (Az Za'ayin) และ 8) อุมม์ ซาลาล (Umm Salal) โดยเทศบาลเหล่านี้ยังแบ่งออกเป็น 98 โซน และเขตย่อยที่เล็กกว่าเทศบาล (The World factbook, 2022)

โครงสร้างการบริหารงานของประเทศกาตาร์

ประเทศกาตาร์ มีโครงสร้างการบริหารงานแบ่งออกเป็น 3 ฝ่าย ได้แก่ (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ, 2564)

1. ฝ่ายบริหาร อำนาจบริหารเป็นของเจ้าผู้ครองรัฐมาโดยตลอด จนกระทั่งในรัชสมัยเชค เคาะลีฟะฮ์ บิน ฮะมัด อาลซานี (พระอัยกาของเชค ตะมีม เจ้าผู้ครองรัฐองค์ปัจจุบัน) ทรงริเริ่มตำแหน่งนายกรัฐมนตรีขึ้น เป็นผู้นำรัฐบาล ตั้งแต่วันที่ 29 พฤษภาคม 2513 และทรงดำรงตำแหน่งดังกล่าวด้วยพระองค์เอง ต่อมาเชค ฮะมัด พระราชโอรสของเชค เคาะลีฟะฮ์ ทรงยึดอำนาจพระราชบิดาแล้วขึ้นสืบราชสมบัติเป็นเจ้าผู้ครอง

รัฐกาตาร์ เมื่อปี 2538 โดยเชค ฮะมัด ทรงดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีด้วยพระองค์เอง ระหว่างปี 2538-2539 จึงมีการแต่งตั้งสมาชิกพระราชวงศ์ชั้นสูงให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวแทนเจ้าผู้ครองรัฐจนถึงรัชกาลปัจจุบัน นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน คือ ชีค คอลิด บิน คาลิฟา บิน อับดุล อาซิซ อัล ธานี ได้รับการโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่ง เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2563 อย่างไรก็ตาม การแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีและอำนาจในการกำหนดนโยบายของรัฐบาลยังอยู่ที่เจ้าผู้ครองรัฐ ขณะที่นายกรัฐมนตรีทำหน้าที่เป็นผู้กำกับกับการบริหารงานของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่าง ๆ ให้เป็นไปตามนโยบายที่เจ้าผู้ครองรัฐทรงกำหนด

2. ฝ่ายนิติบัญญัติ มีรัฐสภาเป็นแบบสภาเดี่ยว หรือเรียกว่า สภาที่ปรึกษา (Advisory Council) หรือ มัจลิสอัลชูรอ (Majlis al Shura) ประกอบด้วย สมาชิก 45 คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี มาจากการเลือกตั้งโดยตรง 30 คน และอีก 15 คน มาจากการแต่งตั้งโดยเจ้าผู้ครองรัฐ อำนาจหน้าที่ของรัฐสภา ได้แก่ การรับรองงบประมาณแผ่นดิน การตรวจสอบการทำงานของรัฐมนตรี การยกร่างและลงมติเพื่อรับรองร่างกฎหมาย

3. ฝ่ายตุลาการ ระบบศาล ประกอบด้วย ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา นอกจากนี้ยังมีศาลปกครอง และศาลรัฐธรรมนูญ เจ้าผู้ครองรัฐเป็นผู้แต่งตั้งตุลาการศาลต่าง ๆ โดยคำแนะนำของสภาตุลาการสูงสุด มีวาระการดำรงตำแหน่ง 3 ปี โดยใช้ระบบกฎหมาย Civil Law ในการพิจารณาคดีอาญา คดีแพ่งและพาณิชย์ และใช้บทบัญญัติของศาสนาอิสลามในการพิจารณาคดีครอบครัวและมรดก

ความเป็นมาของการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศกาตาร์มีค่อนข้างต่ำและต่ำที่สุดในตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ แม้จะมีการทุจริตคอร์รัปชันเล็กน้อย หรือแทบจะไม่มีอยู่เลยในทุกภาคส่วน แต่เครือข่ายการอุปถัมภ์ก็ยังเข้าไปเกี่ยวข้องกับ การจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ โดยการใช้พ่อค้าคนกลางที่มีอิทธิพล หรือเป็นที่รู้จักกันในชื่อ “Wasta” และการให้ของขวัญ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในวัฒนธรรมทางธุรกิจของกาตาร์ ตามประมวลกฎหมายอาญา ฉบับที่ 11/2004 ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตคอร์รัปชัน โดยประเทศกาตาร์มีการบังคับใช้กฎหมายต่อต้านการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ และมีบทลงโทษที่สำคัญสำหรับการทุจริตคอร์รัปชัน แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ระดับสูงบางส่วนไม่ต้องรับโทษและไม่ค่อยถูกดำเนินคดีในข้อหาการทุจริตคอร์รัปชัน แต่ก็มีแนวโน้มที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการจ่ายเงินเพื่ออำนวยความสะดวก ซึ่งถือว่าเป็นการกระทำความผิดกฎหมายในประเทศกาตาร์

จากรายงานของบริษัทต่าง ๆ ต้องพึ่งพาคนกลางหรือตัวแทนที่มีความสัมพันธ์กับทางการเมือง เพื่อเข้าร่วมการประกวดราคาจัดซื้อจัดจ้างงานของภาครัฐขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นข้อกังวลด้านความโปร่งใสรวมถึงเกณฑ์การประกวดราคาที่ไม่แน่นอน การแจ้งหรือคำอธิบายที่ไม่เหมาะสมแก่บริษัทที่ไม่ผ่านการรับรองความผิดปกติในกระบวนการให้รางวัล ระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างของรัฐบาลเสนอให้ผู้เสนอราคา กาตาร์ได้รับความพึงพอใจเพียงร้อยละ 10 และผู้เข้าร่วมการประมูลของสภาความร่วมมืออ่าวอาหรับ (GCC) จะได้รับสิทธิพิเศษร้อยละ 5 นอกจากนี้ การให้สิทธิพิเศษยังเป็นไปตามบริษัทต่าง ๆ ที่ใช้ในการประมูลเพื่อจัดซื้อจัดจ้างของรัฐบาล

ประเทศกาตาร์มีเศรษฐกิจส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับการผลิตน้ำมันและก๊าซเหลว โดยบริษัท Qatar Petroleum ซึ่งเป็นบริษัทของรัฐมีหน้าที่รับผิดชอบในทุกขั้นตอนของอุตสาหกรรมน้ำมันและก๊าซในกาตาร์ และลงนามในสัญญาแบ่งปันการผลิตกับบริษัทเอกชนภายหลังการเจรจาโดยตรง โดยรัฐบาลไม่เผยแพร่ข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับเงื่อนไขสัญญาหรือการเจรจากับบริษัทน้ำมัน และไม่ทราบรายได้จากทรัพยากรธรรมชาติของกาตาร์ ในทำนองเดียวกันทำให้กลไกการตรวจสอบและการกำกับดูแลของภาครัฐในภาคส่วนนี้ไม่เพียงพอ ทำให้บริษัทต่างชาติต่าง ๆ มักมีความเสี่ยงจากการทุจริตคอร์รัปชันเมื่อปฏิบัติงานในอุตสาหกรรมทรัพยากรธรรมชาติและอุตสาหกรรมสกัด สาเหตุหลักมาจากการขาดความโปร่งใส เนื่องจากมีกฎหมายและระเบียบข้อบังคับให้เผยแพร่เพียงเล็กน้อย ซึ่งชี้แนะอุตสาหกรรมปิโตรเลียมของกาตาร์และการขาดข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกรอบกฎหมายที่ควบคุมภาคส่วนต่าง ๆ หน่วยงานของรัฐให้ข้อมูลเพียงเล็กน้อยเกี่ยวกับกรอบกฎหมายที่ควบคุมทรัพยากรธรรมชาติ โดยไม่มีหน่วยงานกำกับดูแลหรือหน่วยงานกำกับดูแลการตั้งทรัพยากรหรือการจัดการรายได้ แต่อย่างไรก็ตาม ประเทศกาตาร์ยังเปิดโอกาสให้ธุรกิจต่างชาติที่ดำเนินการในการแสวงหาประโยชน์และการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและพลังงานและการขุดในกาตาร์ โดยได้รับอนุญาตให้เป็นเจ้าของทุนได้ถึงร้อยละ 100 ก็ตาม อีกทั้งยังไม่มีกฎหมายการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน และไม่มีการเปิดเผยทรัพย์สินหรือรายได้ของทางการ และกฎหมายที่บังคับใช้กับการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสหรือองค์กรพัฒนาเอกชนที่เน้นเรื่องการต่อต้านการทุจริต (Risk & Compliance Portal, 2020)

เมื่อดูเรื่องดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศกาตาร์ ตั้งแต่ปี 2546-2564 จะมีดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perception Index: CPI) ดังปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศกาตาร์ ตั้งแต่ปี 2546–2564

ปี	คะแนน	จำนวนประเทศ	อันดับ
2546	4.50 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	133	46
2547	3.40 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	146	71
2548	3.40 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	159	70
2549	3.30 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	163	70
2550	3.40 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	179	79
2551	3.50 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	180	80
2552	4.30 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	180	63
2553	4.70 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	178	50
2554	4.40 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	183	57
2555	44 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	176	66
2556	46 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	177	63
2557	49 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	175	55
2558	52 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	168	48

ปี	คะแนน	จำนวนประเทศ	อันดับ
2559	46 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	176	62
2560	49 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	180	57
2561	49 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	180	58
2562	53 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	180	51
2563	53 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	180	52
2564	63 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	180	31

ที่มา: รวบรวมและเรียบเรียงจากเว็บไซต์ Transparency International

จะเห็นได้ว่าอันดับของประเทศกาตาร์มีการปรับตัวดีขึ้นอย่างก้าวกระโดด โดยไต่ระดับขึ้น 21 อันดับ จากอันดับที่ 52 ในปี 2563 มาอยู่อันดับที่ 31 ในปี 2564 และทำคะแนนเพิ่มขึ้น 10 คะแนน จาก 53 คะแนน มาเป็น 63 คะแนน ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันดังกล่าว สะท้อนถึงสถานการณ์ที่ผ่านมา หลังจากที่กาตาร์ได้พยายามต่อสู้กับการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศ ซึ่งเห็นได้จากการที่กาตาร์ดำเนินมาตรการต่าง ๆ ที่ชัดเจน รวมถึงการจัดตั้ง “ศูนย์นิติธรรมและการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน” โดยในบรรดาประเทศอาหรับนั้น กาตาร์เป็นอันดับที่ 2 ของภูมิภาค รองจากสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ (UAE) ได้ 69 คะแนน

หน่วยงานปราบปรามการทุจริต

หน่วยงานปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันของประเทศกาตาร์ มีชื่อเรียกว่า “ศูนย์นิติธรรมและการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน” (Rule of Law & Anti-Corruption Center: ROLACC) เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้น ณ กรุงโดฮา เมื่อปี 2552 โดยนายอาลี บิน เฟไต อัล-มารรี (Ali Bin Fetais al-Marri) อัยการสูงสุดของกาตาร์เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้ง มีจุดมุ่งหมายอย่างเป็นทางการในการส่งเสริม “แนวปฏิบัติที่ดีในการกำกับดูแลกิจการ” เป็นศูนย์ฯ ที่มีวิสัยทัศน์ที่เป็นสากล ก่อตั้งขึ้นบนพื้นฐานของความร่วมมือและการสร้างความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการเผยแพร่ความตระหนักและความรู้เกี่ยวกับนโยบายและเครื่องมือในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต (Rule of Law & Anti-Corruption Center, 2022b)

مركز حكم القانون ومكافحة الفساد
Rule of Law & Anti-Corruption Center

ภาพ ตราสัญลักษณ์ของ “ศูนย์นิติธรรมและการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน” (Rule of Law and Anti-Corruption Center: ROLACC)

ที่มา: <https://www.rolacc.qa/>

ปัจจุบัน “ศูนย์นิติธรรมและการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน” (Rule of Law and Anti-Corruption Center: ROLACC) ตั้งอยู่ ณ ตู๊ ปณ. กล่อง 9717 อาคารเลขที่ 333 โซน 69 ถนน 100 จาบาล ทวายเลบ เมืองลูเซล โดฮา, กาตาร์ (P.O. Box 9717 Building no. 333, zone 69, street 100, Jabal Thuaileb, Lusail City Doha, Qatar) และมีสำนักงานย่อยของ ROLACC จัดตั้งขึ้น ณ กรุงเจนีวา ประเทศ สวิตเซอร์แลนด์ เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2560

โครงสร้างองค์กรและอำนาจหน้าที่

โครงสร้างของ “ศูนย์นิติธรรมและการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน” (Rule of Law and Anti-Corruption Center: ROLACC) ประกอบด้วย 1) ประธานศูนย์ฯ จำนวน 1 คน และ 2) กรรมการศูนย์ฯ จำนวน 5 คน (Rule of Law & Anti-Corruption Center, 2022c) โดยมีอำนาจหน้าที่ที่มีลักษณะเฉพาะที่มีความหลากหลายและนวัตกรรม ดังนี้ (Rule of Law & Anti-Corruption Center, 2022b)

1. ในระดับสากล ให้การสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศในการต่อต้านการทุจริตให้ลดลง ROLACC มีหน้าที่หลักเกี่ยวข้องกับนโยบายที่มุ่งกำหนดกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพในการต่อต้านการทุจริต และเสริมสร้างความร่วมมือกับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยบังคับใช้มาตรการและกลไกในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งรวมถึงอำนาจตุลาการในการดำเนินคดีสาธารณะ การเป็นศูนย์กลางเจ้าหน้าที่ขององค์กรต่อต้านการทุจริต หน่วยข่าวกรองทางการเงิน อีกทั้งในภาคเอกชน อาทิ องค์กรพัฒนาเอกชน วิชาการและสื่อสารสนเทศ รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการจัดการงานของนานาชาติของสมาคมผู้ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน การให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิคสำหรับการเรียกคืนสินทรัพย์ในภูมิภาคอาหรับ เป็นต้น

2. ในสาขาวิชาการ ให้การสนับสนุนเปิดตัวหลักสูตรการสอนกฎหมายธรรมาภิบาลและคอร์รัปชัน และดำเนินโครงการต่อต้านการทุจริตผ่านการสอน สนับสนุนความร่วมมือต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันให้มีส่วนร่วมในมหาวิทยาลัย

3. ในระดับกิจกรรมของประเทศ ให้การสนับสนุนความร่วมมือกับศาลนานาชาติแห่งกาตาร์ และศูนย์ระงับข้อพิพาท (Qatar International Court and Dispute Settlement Center) การเข้าร่วมการประชุม

ทางวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและกฎหมายเอกชน (Participation in a Scientific Forum about Human Rights And Private Law) จัดโต๊ะกลมในการต่อต้านคอร์รัปชันในภูมิภาคอาหรับ และการจัดประชุมประจำปีของคณะกรรมการศูนย์นิติธรรมและการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน

การดำเนินงานขององค์กร

“ศูนย์นิติธรรมและการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน” (Rule of Law and Anti-Corruption Center: ROLACC) มีการฝึกอบรมต่อต้านการทุจริตโดยจัดหลักสูตรฝึกอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการอุปถัมภ์การประชุมระดับนานาชาติ โดยมุ่งเป้าไปที่ผู้รักษากฎหมายทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเพิ่มความตระหนักและรู้วิธีการในการต่อสู้กับการทุจริตคอร์รัปชัน ดำเนินกลยุทธ์ที่ครอบคลุมที่มีความก้าวหน้าที่สุดในการต่อสู้กับการทุจริตคอร์รัปชันในภาครัฐ การปฏิเสศการปฏิบัติที่ผิดกฎหมายหรือไม่โปร่งใสที่จะช่วยในการต่อต้านการทุจริต และส่งผลให้มีการลงทุนที่ถูกต้องตามกฎหมายในประเทศมากขึ้น ช่วยให้มั่นใจได้ถึง ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง และไม่เพียงเพื่อรักษาผลประโยชน์ของรัฐและการรักษากองทุน สาธารณะเท่านั้นแต่ยังปกป้องผลประโยชน์ของบริษัทภาคเอกชน โดยการรายงานการทุจริตคอร์รัปชัน ที่เกิดขึ้น นำโดยอัยการ พร้อมทั้งจะช่วยเหลือและรับรองการรักษาความลับของข้อมูลและการปกป้อง ของสื่อหรือนักข่าวในภาคเอกชน การพัฒนา กฎเกณฑ์ความโปร่งใสในการทำธุรกรรม และการฝึกอบรม พนักงานในภาคเอกชนเกี่ยวกับวิธีการทำงานในสภาพแวดล้อมที่ปราศจากการทุจริต (Rule of Law & Anti-Corruption Center, 2022b)

ความร่วมมือระหว่างประเทศ

ความร่วมมือระหว่างประเทศถือเป็นเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญในการเสริมสร้างบทบาท ของราชอาณาจักรในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ โดยเป็นประเทศสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมนานาชาติ เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต อาทิ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (ยูเอ็นซีเอซี) (United Nations Convention Against Corruption: UNCAC) อนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ (ยูเอ็นทีโอซี) (United Nations Convention Against Transnational Organized Crime: UNTOC) หน่วยปฏิบัติการทางการเงิน (เอฟเอทีเอฟ) (Financial Action Task Force: FATF) อนุสัญญาอาหรับต่อต้านการทุจริต (เอซีเอซี) (Arab Convention Against Corruption: ACAC)

นอกจากนี้ ยังมีการทำบันทึกข้อตกลงร่วมระหว่าง ROLACC กับหน่วยงานระหว่างประเทศ (Memorandum of Understanding: MOU) ได้แก่ (International cooperation, 2021)

- สถาบันการต่อต้านการทุจริตระหว่างประเทศ (ไอเอซีเอ) (International Anti-Corruption Academy (IACA) for cooperation in preventing and combating corruption)

- สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเอ็นโอดีซี) เพื่อปรับปรุงวิธีการป้องกันการทุจริต (United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) for improving ways of preventing corruption)

- โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (ยูเอ็นดีพี) เพื่อความร่วมมือในการป้องกันการทุจริต (United Nations Development Programme (UNDP) for cooperation in preventing corruption)

อีกทั้งยังมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศกับหน่วยงานของประเทศอื่น ๆ หรือองค์กรระหว่างประเทศ ในการนำประโยชน์จากประสบการณ์ระหว่างประเทศในด้านการพิทักษ์คุณธรรม และการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันมาใช้ ได้แก่

- กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) (International Monetary Fund: IMF)
- กลุ่มธนาคารโลก (World Bank Group: WBG)
- สถาบันการต่อต้านการทุจริตระหว่างประเทศ (International Anti-Corruption Academy: IACA)
- องค์กรตำรวจอาชญากรรมระหว่างประเทศ (The International Criminal Police Organization: INTERPOL)
- สถาบันธรรมาภิบาลบาเซล (Basel Institute on Governance)
- องค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (โออีซีดี) (The Organization for Economic Co-operation and Development: OECD)
- เครือข่ายการต่อต้านการทุจริตและคุณธรรมอาหรับ (Arab Anti-Corruption and Integrity Network)
- การต่อต้านการทุจริตของกลุ่มความร่วมมืออ่าวอาหรับ (Combating Corruption meetings in the Gulf Cooperation Council States) ประกอบด้วย สมาชิก 6 ประเทศ ได้แก่ ประเทศบาห์เรน ประเทศคูเวต ประเทศโอมาน ประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย และประเทศกาตาร์

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต

ประเทศกาตาร์ปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ (Absolute Monarchy) โดยอำนาจอธิปไตยเป็นของเจ้าผู้ครองรัฐ (Emir) ซึ่งเป็นพระประมุข ตั้งแต่ปี 2013 พระมุขแห่งรัฐ คือ ชีคธานี บิน ฮาหมัด บิน คาลีฟา อัล-ธานี (H.E. Sheikh Thani bin Hamad bin Khalifa Al-Thani) เป็นผู้มีอำนาจทางกฎหมายและผู้บริหาร โดยศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่เป็นทางการของกาตาร์ แม้ว่ากฎหมายอิสลาม (กฎหมายชาร์อะฮ์) เป็นแหล่งกฎหมายหลักในประเทศ แต่กฎหมายนี้แพร่หลายมากที่สุดตามกฎหมายส่วนบุคคล และกฎหมายครอบครัว และผลกระทบของกฎหมายชาร์อะฮ์ต่อธุรกิจการค้าและธุรกิจระหว่างประเทศมีน้อยมาก มีเขตอำนาจศาลที่ควบคุมโดยกฎหมายแพ่ง มีการลงนามและให้สัตยาบันอนุสัญญาต่อต้านการทุจริตของสหประชาชาติ และลงนามในอนุสัญญาอาหรับต่อต้านการทุจริต แต่ยังไม่ได้นำการออกกฎหมายตามพันธกรณีระหว่างประเทศเหล่านี้ ไม่มีกฎหมายการติดสินบนเป็นแบบเฉพาะพิเศษในกาตาร์

การตัดสินใจและการทุจริตเป็นสิ่งต้องห้ามภายใต้กฎหมายต่าง ๆ ที่มุ่งเป้าไปที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นหลัก โดยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (DLA Piper, 2022)

1. ประมวลกฎหมายอาญาของกาตาร์ ฉบับที่ 11/2004 เป็นกฎหมายสำคัญที่ควบคุม และกำหนดความผิดทางอาญาในการตัดสินใจ มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจข้าราชการ ข้าราชการต่างประเทศ พนักงานของบริษัทระหว่างประเทศของรัฐ และพนักงานของภาคเอกชน ซึ่งมีมาตราสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ เช่น

1.1 มาตรา 140 และมาตรา 141 เป็นเรื่องการตัดสินใจโดยทั่วไป ซึ่งรวมไปถึงการยอมรับข้อเสนอ หรือการให้คำมั่นสัญญา หรือของขวัญ หรือผลประโยชน์อื่น ๆ แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อที่จะสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลนั้นใช้อำนาจในทางที่ผิด ไม่ว่าจะเกิดขึ้นจริงหรือโดยสันนิษฐาน เพื่อขอรับผลประโยชน์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายจากหน่วยงานของรัฐ หรือการร้องขอยินยอมรับ หรือรับสินบนในฐานะข้าราชการ ข้าราชการต่างประเทศ หรือพนักงานของบริษัทสากลสาธารณะ

1.2 มาตรา 146 เป็นการตัดสินใจของภาคเอกชน ซึ่งรวมไปถึงการขอสินบนเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือของบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับรู้และยินยอมจากนายจ้างของผู้กระทำความผิดเพื่อเป็นการตอบแทนการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่

นอกจากนี้ ตามประมวลกฎหมายอาญายังกำหนดไว้ว่า “ผู้ให้สินบนหรือคนกลางที่รับสารภาพว่าตนเองเกี่ยวข้องกับความผิดฐานให้สินบนก่อนที่จะมีการพบการกระทำความผิด จะถูกละเว้นจากความรับผิดชอบ แม้ว่าจะได้กระทำไปแล้วก็ตาม”

2. กฎหมายการรับราชการทหารของกาตาร์ ฉบับที่ 31/2006 กำหนดไว้ว่า ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่รับราชการทหารรับของขวัญ การจ่ายเงินให้เปล่าไม่ว่าโดยตรงหรือผ่านคนกลาง

3. กฎหมายการจัดซื้อจัดจ้างของกาตาร์ ฉบับที่ 24/2558 กำหนดไว้ว่า หากมีการทำสัญญากับรัฐบาลตามขั้นตอนการประกวดราคา อาจถูกยกเลิกใน 2 กรณี ดังนี้

3.1 หากพิสูจน์ได้ว่า คู่สัญญาได้กระทำการฉ้อโกงหรือการกระทำที่ไม่เหมาะสมอื่น ๆ ในการดำเนินการหรือการได้มาซึ่งสัญญา

3.2 หากได้รับการพิสูจน์แล้วว่า ฝ่ายที่ติดต่อโดยส่วนตัวหรือผ่านบุคคลที่สาม ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม ตัดสินใจเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือสมรู้ร่วมคิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อสร้างความเสียหายให้กับหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้สัญญา

4. คำตัดสินของคณะรัฐมนตรีของกาตาร์ ฉบับที่ 18/2020 ได้ออกกฎบัตรที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณและความสมบูรณ์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และจัดให้มีส่วนอื่น ๆ ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องดำเนินการ ดังนี้

4.1 ไม่มีผลประโยชน์ส่วนตัวที่อาจขัดแย้งกับผลประโยชน์ของรัฐหรือภาระหน้าที่และความรับผิดชอบในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐ

4.2 แจ้งให้นายจ้างทราบถึงกรณีที่น่าจะก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์

4.3 ไม่ร้องขอหรือรับของขวัญ บริจาค ผลประโยชน์ หรือผลประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ยกเว้นในบางกรณี และรักษาผลประโยชน์และสิทธิของรัฐรวมทั้งกองทุนสาธารณะ

5. กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของกาตาร์ ฉบับที่ 4/2010 เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน

ขอบเขตอำนาจศาลของกรอบกฎหมาย ได้บัญญัติเกี่ยวกับการต่อต้านการให้สินบนของกาตาร์ให้มีผลนอกอาณาเขต ตามที่มีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญากำหนดให้บทบัญญัติเกี่ยวกับการติดสินบนขยายไปถึงผู้ที่กระทำหรือมีส่วนร่วมในการให้สินบนนอกรัฐ ศาลกาตาร์อาจเปลี่ยนบทลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา หากจำเป็นให้ความร่วมมือในระหว่างการสอบสวนและดำเนินคดี ประเทศกาตาร์มีบทลงโทษที่เกี่ยวข้องกับการให้สินบน ปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลทางกฎหมายของการถูกตัดสินว่ามีความผิดฐานให้สินบน

ฐานความผิด	บทลงโทษ
<ul style="list-style-type: none"> - เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ร้องขอหรือรับสินบน (มาตรา 140) - การให้สินบน: บุคคลใดก็ตามที่สัญญา เสนอ หรือให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ (มาตรา 141) - คนกลางที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมการให้สินบน (มาตรา 141) 	<p>จำคุกไม่เกิน 10 ปี และปรับเท่ากับสินบน แต่ไม่น้อยกว่า 5,000 QAR (เรียลกาตาร์) (มาตรา 140)</p> <p>ไล่่ออกจากราชการกรณีเป็นความผิดใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ</p>
<p>เจ้าหน้าที่ของรัฐใด ๆ ที่รับเงิน/ผลประโยชน์จากบุคคลที่กระทำการ/งดเว้นจากการกระทำของสำนักงานโดยตั้งใจจะได้รับรางวัล (แต่ไม่มีข้อตกลงล่วงหน้า เช่น ไม่ไต่รตรองล่วงหน้า) (มาตรา 142)</p>	<p>จำคุกไม่เกิน 7 ปี และปรับไม่เกิน 15,000 QAR (เรียลกาตาร์) (มาตรา 142)</p>
<p>บุคคลใด ๆ ที่เรียกหรือรับเงินหรือผลประโยชน์โดยถือว่าเป็นสินบนสำหรับเจ้าหน้าที่ แม้ว่าเครื่องประดับนั้น ตั้งใจที่จะเก็บหรือส่วนหนึ่งส่วนใดไว้สำหรับตนเอง (มาตรา 143)</p> <p>ตัวกลางจะไม่รวมอยู่ในส่วนเสริมที่น้อยกว่าถึงความผิดฐานติดสินบน (มาตรา 143 (2)) (บทลงโทษที่สูงกว่าที่ระบุไว้ข้างต้นใช้กับตัวกลาง)</p>	<p>จำคุกไม่เกิน 3 ปี และปรับไม่เกิน 15,000 QAR (เรียลกาตาร์) (มาตรา 143)</p>
<p>บุคคลใดพยายามให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ</p>	<p>จำคุกไม่เกิน 5 ปี และปรับไม่เกิน 15,000 QAR (เรียลกาตาร์) (มาตรา 145)</p>
<p>ความผิดฐานติดสินบนในภาคเอกชน</p>	<p>จำคุกไม่เกิน 3 ปี และ/หรือปรับไม่เกิน 15,000 QAR (เรียลกาตาร์) (มาตรา 146)</p>

ฐานความผิด	บทลงโทษ
ความผิดดังกล่าวข้างต้น	เงินสินบน/ผลประโยชน์จะถูกริบ

ที่มา: รวบรวมและเรียบเรียงจาก DLA Piper. (2022). Qatar-Global bribery offenses guide. Retrieved April 8, 2022 from <https://www.dlapiper.com/en/us/insights/publications/2019/09/bribery-offenses-guide/qatar/>

ทั้งนี้ อาจมีผลทางกฎหมายเพิ่มเติม หากการกระทำดังกล่าวเป็นอาชญากรรมภายใต้กฎหมายกาตาร์อื่น ๆ หรือหากความผิดอื่น ๆ เกิดขึ้นภายใต้ประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา 144)

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ROLACC ตั้งเป้าหมายในการเผยแพร่ผ่านทางวารสารเพื่อแสดงถึงวิธีการ เครื่องมือ และแนวปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ดังนั้น ROLACC มุ่งที่จะพัฒนาการสร้างความรู้เฉพาะทางในด้านการศึกษากฎการทุจริตคอร์รัปชันควบคู่ไปกับการพัฒนาศักยภาพของบุคคล และสถาบันที่จะนำไปสู่การเสริมสร้างหลักนิติธรรม ซึ่งจะสนับสนุนบุคคลและสถาบันในการต่อต้านการทุจริตให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและความต้องการของประเทศ (Janar, 2022)

2. การที่มีระบบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์หรือแบบราชาธิปไตย จึงทำให้ไม่มีปัญหาการเมืองภายใน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การกำหนดนโยบายและการแก้ไขปัญหา มีความรวดเร็วทันการ (ศูนย์ธุรกิจสัมพันธ์ กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ, 2564)

3. กาตาร์ใช้การทูตเชิงสร้างสรรค์ภายใต้แนวทางการทูตเชิงรุก และการทูตรัฐสภาเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับนานาประเทศและขยายความร่วมมือกับประเทศนอกกลุ่มภูมิภาคอ่าวอาหรับ เหตุเพราะกาตาร์เป็นประเทศที่เผชิญกับการคว่ำบาตรและถูกโดดเดี่ยวจากประเทศความร่วมมืออ่าวอาหรับ นำโดยซาอุดีอาระเบีย และประเทศในกรอบความร่วมมือเดียวกัน ทั้งราชอาณาจักรบาห์เรน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และอีก 1 ชาตินอกกลุ่ม ได้แก่ อียิปต์ ปราบฏการณ์ดังกล่าวทำให้ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติเร่งเดินหน้านโยบายการทูตเชิงรุก ซึ่งเป็นกลไกสร้างความร่วมมือระหว่างกันภายใต้แนวทางความร่วมมือระหว่างกันในทุกระดับ (ชูชาติ พุฒเพ็ญ, 2562)

4. ซิค ทามิม บิน ฮาหมัด อัล ธานี ได้รับรางวัลความเป็นเลิศด้านการต่อต้านคอร์รัปชัน (Rule of Law & Anti-Corruption Center, 2022b)

5. สื่อในประเทศกาตาร์มีบทบาทสำคัญมากในการต่อสู้กับการทุจริตคอร์รัปชัน โดยสื่อได้สะท้อนถึงจิตสำนึกของสังคมและรักษาผลประโยชน์ของชาติ และได้แสดงให้เห็นถึงความเที่ยงธรรมและความรู้สึกรับผิดชอบในการตรวจสอบ ตรวจสอบ และติดตามสิ่งผิดปกติและการทุจริตคอร์รัปชันใด ๆ จึงทำให้สื่อมีความสำคัญในการจัดการและต่อสู้กับปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน (Rule of Law & Anti-Corruption Center, 2022a)

6. ประเทศกาตาร์ยังมีหน่วยงานอื่นที่ช่วยกำกับดูแลหรือบังคับใช้เกี่ยวกับการให้สินบน นอกจากนี้ ตำรวจ และสำนักงานอัยการกาตาร์แล้ว โดยทั้งสองหน่วยงานมีหน้าที่รับผิดชอบทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายอาญา ส่วนหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการสืบสวนและปราบปรามการติดสินบนและการทุจริตในกาตาร์ ได้แก่ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (SAB) และหน่วยงานควบคุมดูแลของกาตาร์ และผู้มีอำนาจด้านความโปร่งใส (QACTA) นอกจากนี้ กระทรวงและหน่วยงานรัฐบาลของกาตาร์ทุกแห่งยังมีหน้าที่สอบสวนกรณีการติดสินบนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรของตน และกรณีต้องสงสัยว่ามีการติดสินบนต้องส่งเรื่องไปยังสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (SAB) (DLA Piper, 2022)

7. บริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทแม่ต้องรับผิดชอบในการติดสินบนของบริษัทย่อย (DLA Piper, 2022)

8. ประเทศกาตาร์เป็นประเทศที่มีการชำระภาษีได้ง่าย ทำให้การชำระภาษีถือเป็นปัจจัยที่มีปัญหาน้อยที่สุดในการดำเนินธุรกิจในประเทศกาตาร์ อีกทั้งชาวกาตาร์จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้และภาษีนิติบุคคล ส่วนบริษัทต่างชาติที่เข้ามาดำเนินงานธุรกิจในประเทศกาตาร์จ่ายอัตราภาษีนิติบุคคลอยู่ที่ร้อยละ 10 ยกเว้นในเรื่องการดำเนินงานด้านน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ โดยจ่ายอัตราภาษีทั่วไปอยู่ที่ร้อยละ 35 ซึ่งเป็นอัตราภาษีที่ต่ำที่สุดในโลก (Risk & Compliance Portal, 2020)

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

ประเทศกาตาร์ แม้มีการบังคับใช้ประมวลกฎหมายอาญาในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันก็ตาม แต่ก็ยังมีเจ้าหน้าที่ของรัฐบางส่วนที่ไม่ได้อยู่ภายใต้กฎหมายการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน และไม่มีการเปิดเผยทรัพย์สินหรือรายได้อย่างเป็นทางการ รวมไปถึงไม่มีกฎหมายที่บังคับใช้กับการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสหรือองค์กรพัฒนาเอกชนที่เน้นเรื่องการต่อต้านการทุจริต ทำให้เจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐที่มีความผิดฐานทุจริตมักไม่ค่อยถูกดำเนินคดี และในกรณีดังกล่าว พบว่า การสอบสวนมักมีแรงจูงใจทางการเมือง ทำให้ไม่มีการลงโทษผู้กระทำความผิด ในขณะที่ประเทศไทยนั้น มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ไม่ว่าจะเป็นการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน การเปิดเผยทรัพย์สินหรือรายได้อย่างเป็นทางการ และมีกฎหมายคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส ซึ่งมีเครื่องมือมากกว่าประเทศกาตาร์ แต่ประเทศไทยยังคงประสบปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ถึงแม้ประเทศไทยจะได้นำแนวคิดทางกฎหมายจากหลายชาติมาปรับใช้ให้เข้ากับบริบททางสังคมไทย อาทิ การนำกฎหมายคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย และญี่ปุ่น มาปรับใช้ รวมถึงพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และการแก้ไขเพิ่มเติม ไปจนถึงบางมาตราของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 63 บัญญัติว่า “กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ”

สำหรับการแก้ไขปัญหาเรื่องทุจริตคอร์รัปชันเห็นว่าควรเริ่มการสร้างมาตรการที่ชัดเจนในแง่การให้ความปลอดภัย ความเป็นส่วนตัว และกฎหมายเข้มแข็งที่สามารถปกป้องผู้แจ้งเบาะแส รวมถึงการให้รางวัลเพื่อเป็นสิ่งจูงใจควบคู่กับการสร้างความเข้าใจใหม่ในหลายองค์กรที่อุดมด้วยระบบอุปถัมภ์ และดูจะเป็นไปได้ยากในเอเชียที่จะมีผู้แจ้งเบาะแสกล้าออกมาพูดในเรื่องที่ส่งผลกระทบเป็นวงกว้าง แต่อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังต้องช่วยกันผลักดันหรือรณรงค์เรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศให้มีอันดับดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันให้ดีขึ้นกว่าเดิม

จัดทำโดย

นายโชคสุข กรกิตติชัย

วิทยาการเชี่ยวชาญ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ

โทร 0 2242 5900 5731

Email : sapagroup01@gmail.com

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2556). **GCC ตลาดใหม่ที่ไทยไม่ควรมองข้าม**. สืบค้น 15 มีนาคม 2565 จาก <https://api.dtn.go.th/files/v3/5cff75531ac9ee073b7bdac7/download>
- กระทรวงการต่างประเทศ, กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา. (4 กันยายน 2562). **ข้อมูลรายประเทศ ตะวันออกกลาง รัฐกาตาร์ (Qatar)**. สืบค้น 15 มีนาคม 2565 จาก <https://sameaf.mfa.go.th/th/country/QA?page=5d847e0915e39c256c004ed9&menu=5d847e0915e39c256c004eda>
- ชูชาติ พุดมเพ็ง. (2562). **กาตาร์กับสถานะสมาชิกใหม่ในสมัชชารัฐสภาเอเชีย APA : โอกาสและความหวัง**. สืบค้น 29 มีนาคม 2565 จาก https://cdc.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=61670&filename=article_translate
- ศูนย์ธุรกิจสัมพันธ์ กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ. (2564). **ผลกระทบจากโควิด-19 ต่อเศรษฐกิจกาตาร์ในปี 2563 และแนวโน้มทิศทางการเศรษฐกิจกาตาร์**. สืบค้น 29 มีนาคม 2565 จาก <https://globthailand.com/qatar-280121/>
- สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโดฮา. (2556). **ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับรัฐกาตาร์**. สืบค้น 15 มีนาคม 2565 จาก <https://doha.thaiembassy.org/th/content/32895/ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับรัฐกาตาร์?page=5d7e6a3c15e39c032c006d72&menu=5d7e6a3c15e39c032c006d73>
- สำนักข่าวกรองแห่งชาติ. (2564). **ข้อมูลพื้นฐานของต่างประเทศ 2564**. สืบค้น 15 มีนาคม 2565 จาก <https://www.nia.go.th>

ภาษาต่างประเทศ

- DLA Piper. (2022). **Qatar-Global bribery offenses guide**. Retrieved April 5, 2022 from <https://www.dlapiper.com/en/us/insights/publications/2019/09/bribery-offenses-guide/qatar/>
- International cooperation**. (2021). Retrieved April 5, 2022 from <https://nazaha.gov.sa/en-us/Pages/intlcooperation.aspx>
- Janar. (2022). **About ROLACC**. Retrieved March 29, 2022 from <https://www.janar.org/blog/deadline-for-submissions-to-5th-rolacc-issue-has-been-extended-to-may-1st/>
- Qatar Population (LIVE)**. (2022). Retrieved April 18, 2022 from <http://www.worldometers.info/world-population/saudi-arabia-population/>

Risk & Compliance Portal. (2020). **Qatar Corruption Report**. Retrieved April 8, 2022 from <https://www.ganintegrity.com/portal/country-profiles/qatar/>

Rule of Law & Anti-Corruption Center. (2022a). **Chairman of the Board of Trustees Comment**.

Retrieved April 1, 2022 from <https://www.rolacc.qa/about-us/#Vision>

_____. (2022b). **ROLACC Annual Report 2016**. Retrieved April 1, 2022 from

https://www.rolacc.qa/wp-content/uploads/2018/07/activity_report_en_2016.pdf

_____. (2022c). **The Board of Trustees**. Retrieved April 5, 2022 from

<https://www.rolacc.qa/about-us/#board-of-trustees>

ภาพอ้างอิง

ตราสัญลักษณ์ของ “ศูนย์นิติธรรมและการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน” (Rule of Law & Anti-Corruption Center: ROLACC) สืบค้น 29 มีนาคม 2565 จาก <https://www.rolacc.qa/>